

Onderwerp Raadsvoorstel inzake mogelijkheid tot zienswijze omtrent concept
jaardocument 2022 en concept begroting 2024 veiligheidsregio ZL
Vergaderdatum 22-06-2023
Zaaknummer 20230421139635

Aan de Raad

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de stukken:

- de aanbiedingsbrief (ter kennisname);
- het Jaarbericht 2022 veiligheidsregio Zuid-Limburg(ter kennisname);
- Jaardocument MCC 2022(ter kennisname);
- toelichting jaardocument MCC 2022(ter kennisname);
- begroting 2024 MCC(ter kennisname);
- Concept jaardocument 2022 VRZL(zienswijze);
- Concept begroting 2024 VRZL (voor zienswijze).

2. Kennis te nemen van de autonome ontwikkelingen 2023;

3. Géén zienswijze in te dienen met betrekking tot concept jaardocument 2022 VRZL;

4. Géén zienswijze in te dienen met betrekking tot concept begroting 2024 VRZL;

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (hierna: VRZL) zal in haar vergadering van 7 juli 2023 beslissen omtrent de vaststelling van de begroting 2024 en de jaarstukken 2022 van de VRZL en de begroting 2024 en de jaarstukken 2022 van het Meld- en Coördinatie Centrum (hierna: MCC).

Alvorens deze stukken ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd, krijgen gemeenteraden van deelnemende gemeenten de mogelijkheid een zienswijze in te dienen met betrekking tot de Begroting 2024 en het jaardocument 2022 van de VRZL. Deze zienswijzen zullen door het Algemeen Bestuur van de VRZL worden meegewogen bij de besluitvorming van de stukken. De gemeenteraad is bij brief d.d. 3 april 2023 (bijlage 1) verzocht om voor 26 juni 2023 een eventuele zienswijze in te dienen. De jaarstukken 2022 en begroting 2024 MCC zijn ter informatie aan de gemeenteraden verzonden.

De VRZL kent een hybride vorm van financiering. Voor het grootste deel wordt de VRZL gefinancierd uit middelen die de deelnemende Zuid-Limburgse gemeenten ter beschikking stellen (gemeentefonds). Daarnaast ontvangt de Veiligheidsregio een BDUR-bijdrage (Besluit Doeluitkering Rampenbestrijding) van de Rijksoverheid. Deze specifieke uitkering wordt direct aan de VRZL ter beschikking gesteld en is een aanvullende tegemoetkoming voor de uitgaven aan brandweer en rampenbestrijding, inclusief het gemeentelijke en geneeskundige deel.

Jaarstukken 2022 VRZL

Het jaar 2022 stond in het teken van meerdere langdurige crisisstructuren. Bij afronding van de covidpandemie moest zich een nieuwe crisisstructuur vormen met een nieuw takenpakket: de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Samen met gemeenten bemiddelde VRZL onder andere bij opvanglocaties en voorzieningen en zocht op diverse vlakken afstemming met ministeries in crisisoposchaling, hielp ze om noodlocaties in te richten en veerde ze mee op het moment dat aanmeldcentrum Ter Apel ontlast moest worden, op zoek naar plekken voor asielzoekers van niet-Oekraïense afkomst. Van de capaciteit en inzet werd het maximale gevraagd en ook financieel had dit impact. Daarnaast werd de VRZL geconfronteerd met autonome ontwikkelingen, zoals een incidentele uitkering voor de medewerkers om de extreem hoge inflatie te compenseren en het zgn. verlofsparen. Het negatieve resultaat van de jaarrekening bedraagt €401.920,-. Dit is een resultaat van - €416.957,- VRZL en €15.037,- GHOR). Voorgesteld wordt om het negatief resultaat van de VRZL incidenteel in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten VRZL. Dit resulteert in een incidentele bijdrage van de gemeente Stein van €14.094,-. Voorgesteld wordt om het positieve resultaat van de GHOR van €15.037,- toe te voegen aan de algemene reserve van de GHOR. Momenteel is het berekende weerstandsvermogen van de VRZL ruim onvoldoende. Het negatieve resultaat van de VRZL uit de algemene reserve aanvullen zou dit weerstandsvermogen nog meer doen dalen. Dit is niet wenselijk, daar dit reeds ruim onvoldoende is. Tevens zou dit kunnen betekenen dat de VRZL onder preventief toezicht van de Provincie Limburg komt te staan.

Begroting 2024 VRZL

De begroting 2024 is gebaseerd op de begroting 2023. Dat betekent dat in de begroting 2024 geen majeure beleidswijzigingen zijn aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde meerjarenbeleid dat loopt tot 2024. Deze begroting bevindt zich in een bijzondere positie omdat deze het huidige meerjarenbeleidsplan afhecht, terwijl gelijktijdig het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2024-2027 in ontwikkeling is. De ambities van het nieuwe beleidsplan zijn besproken in het bestuur van de VRZL. Daar is deels al op geanticipeerd, mede omdat sommige ambities een voortzetting zijn van de huidige ambities

Een belangrijke ontwikkeling is de constatering dat het fundament van veiligheidsregio's moet worden versterkt, gezien de langdurige en bovenregionale crises in de praktijk. Deze versterking richt zich nu voornamelijk op het gebied van crisisbeheersing, inclusief informatiepositie. De veiligheidsregio's krijgen hier vanuit het Rijk extra middelen voor (oplopend van 46 miljoen in 2023 tot in totaal 83 miljoen extra in 2026, te verdelen over de 25 veiligheidsregio's). Voor de inzet van deze extra middelen zijn kaders meegegeven vanuit het Rijk en het Veiligheidsberaad. Het Rijk heeft in de toekenningsbrief expliciet opgenomen dat deze extra middelen niet mogen worden aangewend om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage te realiseren of voor het vullen van gaten op andere taakgebieden binnen de begroting van de veiligheidsregio.

De VRZL wil de extra BDUR middelen inzetten voor het toekomstgericht – in lijn met de contourennota - verder professionaliseren van crisisbeheersing als vak door veiligheidsregio's door te werken aan: preparatie op en waarborgen bij langdurige crises, (langdurig) bemensen en ondersteunen van crisisteams, interregionale en Rijk-regio samenwerking, risico- en crisiscommunicatie en voor de versteviging van de informatiepositie. Tevens voor het borgen en het verder ontwikkelen van informatie gestuurde veiligheid (gericht op o.a. risicomonitoring en -analyse; zicht op risico's). De komende tijd worden er nadere plannen gemaakt voor het versterken van onze crisisbeheersing en dus ook voor de besteding van de extra BDUR-middelen, die daaraan gekoppeld zijn.

Ook wordt er aandacht gevraagd voor de extreme prijsstijgingen van dit moment, met name de incidentele stijging van de energiekosten, en welke gevolgen dit al in 2023 heeft en wellicht ook in 2024. De prijsstijgingen zijn dusdanig groot dat er extra goed gemonitord moet worden of er over 2023 niet een fors tekort ontstaat.

Jaarstukken MCC 2022

Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In het MCC is de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg gehuisvest, waar de brandweer, politie en ambulancezorg 24 uur per dag (24/7) intensief samenwerken om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Daarnaast is het Regionaal Servicecentrum van de politie Limburg en het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding ondergebracht in het MCC. In geval van een ramp of crisis/calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC. De kernfuncties bij rampen en crises zoals Regionaal Beleidsteam (RBT), Regionaal Operationeel Team (ROT) en bijbehorende actiecentra zijn onder één dak gerealiseerd zodat er een optimale en integrale afstemming plaatsvindt.

Er is een positief exploitatieresultaat in 2022 gerealiseerd van € 447.226,33. Voorgesteld wordt om het positieve exploitatieresultaat van € 447.226,33 (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds van het MCC. Er zijn in 2022 voor € 447.226,33 minder kosten uitgegeven dan de vooraf vastgestelde begroting ad € 1.487.500. Dit is voor een gedeelte toe te wijzen aan de lagere personeelskosten lagere rentekosten i.v.m. uitgestelde investeringen. Daarnaast zijn er vooral door het blijven stimuleren van thuiswerken veel lagere huisvestingskosten.

In de categorie verbinding en automatisering zijn aankopen en investeringen uitgesteld. Ook in de categorie beheer is een onderschijding waarneembaar in de categorieën huren en lease en externe deskundigheid. De uitgestelde investeringen zijn voornamelijk het gevolg van de op dit moment lopende besprekingen inzake de eigendomsconstructie van het MCC en de daarbij behorende huisvesting van de partners in het MCC.

Begroting MCC 2024

Bij het opstellen van de begroting 2024 voor het MCC zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vastgestelde begroting 2023 vormt de basis voor de begroting 2024.
- De bijdrage van de partners is gefixeerd op de bijdrage van 2023 en alleen geïndexeerd voor 2024.
- Bij de indexering van de bijdrage/aandeel van politie en partners in 2024 is een loonstijging van 3,9% en een materiele kostenstijging van 2,4% toegepast conform MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau.
- De bijdrage van de partners Brandweer, GHOR en gemeenten zijn samengevoegd als bijdrage van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Tevens is er een bijdrage van de Meldkamer Limburg (MKL) opgenomen conform voorgaande jaren.
- De bijdrage derden heeft betrekking op de bijdrage Burgernet.
- Voor de berekening van de kapitaallasten 2024 is een afzonderlijke staat van activa opgemaakt. De vrijval en de nieuwe kapitaallasten van (vervangings)investeringen zijn in de begroting verwerkt.
- Bij de berekening van de afschrijvingskosten is uitgegaan van de Harmonisatie Afschrijvings-methodek Politie (HAP).
- In de begroting 2024 is geen raming opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

Autonome ontwikkelingen 2023

CAO lonen:

In de begroting VRZL 2023 is een loonkostenstijging verwerkt van 2,8% die volledig gedekt wordt door de indexering van de gemeente bijdrage. Recent is er een principeakkoord gesloten met de vakbonden inzake een nieuwe CAO. Dat heeft ertoe geleid dat er een loonstijging is afgesproken van ca. 10%. Dit kent een structurele doorwerking naar 2024 en verder. De extra kosten die hiermee gepaard gaan bedragen ca. € 2.093.180. Deze extra loonstijging wordt niet gecompenseerd door de indexering van de gemeentelijke bijdrage.

Energiekosten:

De VRZL verwacht voor 2023 een aanzienlijk tekort op de begroting als gevolg van de hogere energiekosten en de oplopende inflatie. Inzake de energiekosten is een gezamenlijk aanbestedingstraject doorlopen met het Collectief Zuid Limburg. Hiervan maken alle deelnemende gemeenten van de VRZL onderdeel uit. De energiekosten volgens de begroting 2022 bedroegen € 700.000. Op basis van de aanbesteding energie blijkt dat de energiekosten voor 2023 uitkomen op € 2.100.000. Op basis van de verwachte energiekosten 2023 en inschatting van het prijsindexcijfer 2023, wil VRZL het begrote tekort op de energielasten 2023 van € 1.358.700 incidenteel extra laten compenseren door de deelnemende gemeenten in 2023. De extra compensatie die de VRZL nodig gaat hebben van deelnemende gemeenten kan nog wijzigen als het prijsindexcijfer en/of de werkelijke energiekosten wijzigen. De uiteindelijke extra compensatie zal worden berekend na bekendwording van de CPB Kerntegevenstabel MEV met als peildatum september van enig jaar en kennen een incidenteel karakter. De situatie als in deze nota geschetst is de maximale bijdrage voor de Gemeente Stein. Voor 2023 is de stijging van de energiekosten niet op te vangen zonder aanvullende middelen. VRZL blijft uiteraard zoeken naar mogelijkheden om de stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken.

Maatregelen die VRZL heeft genomen om dit te bewerkstelligen zijn o.a.:

- Een interne campagne binnen VRZL om de awareness van medewerkers te vergroten en hen uit te nodigen te komen met mogelijke besparingsmogelijkheden;
- Het vervangen van bestaande verlichting door energiezuinige verlichting;
- De verwarming is enkele graden lager gezet waarbij een beroep wordt gedaan op medewerkers om bij het verlaten van de werkplek de verwarming maar ook het licht uit te schakelen;
- Het plaatsen van sensoren op rolpoorten van remises zodat een mogelijke temperatuurdaling beperkt blijft.

Het (financiële) effect van de intern genomen maatregelen zal in mindering worden gebracht op de gevraagde bijdrage van deelnemende gemeenten VRZL. Op dit moment is er nog te weinig data voorhanden om dit in cijfers uit te drukken.

Gezien de reactietermijn van 12 weken Conform de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen die van kracht is geworden in het jaar 2022 wil de VRZL in juni al een voorgenomen besluit laten nemen. Indien men zou wachten totdat de indexcijfers CPB Kerntegevenstabel MEV met als peildatum september 2023 bekend zijn, zou dat mogelijk pas in de vergadering van het dagelijks bestuur van 29 september 2023 besproken kunnen worden, waarna vervolgens het zienswijzetraject opgestart zou kunnen worden en een definitief besluit in 2024 zal plaatsvinden. Dat is te laat voor het boekjaar 2023.

Voor de gemeente Stein zal dat maximaal een extra incidentele bijdrage voor 2023 betekenen voor energiekosten van € 45.928,- en een structurele extra bijdrage in de loonkosten vanaf 2023 van € 70.755,-. Nadat het Algemeen Bestuur een voorgenomen besluit heeft genomen, zal de VRZL nog een zienswijzetraject voor de gemeenteraden starten. Om alvast rekening te houden met deze voorziene kosten, worden deze ontwikkelingen verwerkt in de bestuursrapportage 2023.

Argumentatie

3.1 Het tekort op de jaarrekening 2022 VRZL kent een oorzaak onvoorspelbare autonome ontwikkelingen met financiële impact op de organisatie in 2022.

Het tekort is met name te verklaren door de dotatie in de voorziening verlofsparen die niet gedekt wordt uit algemene dekkingsmiddelen. In december 2022 heeft er ook een eenmalige uitkering voor medewerkers o.b.v. de CAO plaatsgevonden, om de extreem hoge inflatie te compenseren. Deze uitkering kon niet geheel worden gedekt uit de incidentele vrijval reserves op basis van de vastgestelde nota reserves en voorzieningen.

3.2 Het verschil tussen de begroting 2022 en de jaarrekening 2022 is minder dan 1%. Hoewel er sprake is van een tekort, is dit in relatie tot de volledige begroting, gering.

3.3 De landelijke vraagstukken en de ontwikkeling van de rol van veiligheidsregio's bij maatschappelijke opgaven zorgen in toenemende mate voor de veiligheidsregio voor financiële risico's.

In 2022 is landelijk in toenemende mate beroep gedaan op de veiligheidsregio's bij grote maatschappelijke opgaven zoals de organisatie en coördinatie van noodopvang voor Oekraïense vluchtelingen, crisisonoodopvang van asielzoekers en andere voorzieningen. Zaken die het ministerie zal vergoeden, maar die wel moeten worden georganiseerd én voorgefinancierd. Dat levert een risico op, naast de 'reguliere' inzet in een maatschappij die onder druk staat op diverse gebieden (o.a. arbeidsmarkt en milieuvraagstukken).

3.4 De jaarrekening 2022 VRZL voldoet aan de wettelijke eisen uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In paragraaf 3.3.10 is het structureel begrotingssaldo toegelicht en in paragraaf 3.3.9 is het overzicht van incidentele baten en lasten toegelicht. Deze overzichten zijn opgesteld en toegelicht conform de voorschriften BBV. De externe accountant heeft de jaarrekening getoetst op toepassing van de BBV en geen bevindingen of opmerkingen gemaakt.

3.5 Er volgt naar verwachting een positieve accountantsverklaring.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2022 is goedkeurend voor getrouwheid en goedkeurend voor rechtmatigheid, indien de resultaatbestemming zoals voorgesteld wordt uitgevoerd. Dat betekent dat incidenteel € 416.957 in rekening wordt gebracht bij de deelnemende gemeenten. Voor Stein een bijdrage ad € 14.094,-.

3.6 Door het tekort incidenteel te dekken vanuit gemeenten blijven cruciale gevolgen voor het weerstandsvermogen VRZL en een structureel tekort op de begroting, uit .

Een structureel tekort leidt er in principe toe dat de algemene reserve (verder) wordt uitgeput, waardoor er geen buffer meer bij VRZL bestaat om risico's te mitigeren indien deze bewaarheid worden. Vervolgens zal bij een structureel tekort niet alleen de omvang van de reserve nihil worden, maar ook alsnog beroep moeten worden gedaan op deelnemende gemeenten VRZL om elk nieuw tekort aan te vullen. Bijkomend effect is dat Provincie Limburg vanuit de rol als toezichthouder de VRZL onder preventief toezicht plaatst, aangezien een structureel tekort zal ontstaan op de begroting van VRZL.

4.1 Er is sprake van een overzichtelijke begroting 2023 VRZL.

Conform afspraken heeft de VRZL een duidelijke programmabegroting opgesteld.

4.2 De begroting gaat uit van ongewijzigd beleid en vastgestelde afspraken.

In de begroting 2024 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst". Investerings zijn voornamelijk zogenaamde geplande vervangingsinvesteringen in voertuigen en materieel.

Daarnaast is bij de opstelling van de Begroting 2024 de door het Algemeen Bestuur van de VRZL op 2 december 2022 vastgestelde "uitgangspunten begroting 2024" gehanteerd. Daartoe behoren onder andere de uitgangspunten: het lopend beleid wordt voortgezet en de Begroting 2024 wordt opgebouwd vanuit het bestaande beleid.

4.3 De indexering waarmee de VRZL in de begroting 2024 rekening houdt, betreft een voortzetting van de bestuurlijke lijn.

De toegepaste indexatie is op basis van reeds gemaakte afspraken over de indexerings-systeematiek (bestendige gedragslijn). In december 2022 zijn in het AB VRZL t.a.v. de indexering de volgende financiële uitgangspunten vastgesteld:

- Bij het opstellen van de (concept) begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau die bij de septembercirculaire van enig jaar worden gepubliceerd. Aangezien de begroting voor 1 april van het voorafgaande jaar gereed dient te zijn, kan geen gebruik worden gemaakt van de indexpercentages conform de meicirculaire van het gemeentefonds.
- Een eventuele herrekening van de index zal plaatsvinden op basis van de indexcijfers van het Centraal Planbureau met als peildatum september, in het 4e kwartaal van het lopende jaar.

4.4 De begroting is opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting is opgesteld conform voorschriften BBV en voldoet aan de wettelijke eisen.

Financiële onderbouwing

Jaarrekening Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

De VRZL heeft een negatief resultaat behaald over 2022 van € 401.920. Door de veiligheidsregio wordt voorgesteld dit incidenteel negatief resultaat in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Stein betekent dit een eenmalige bijdrage in dit resultaat van € 14.094. Gezien het geringe weerstandsniveau van de VRZL is het niet wenselijk deze tekorten uit de algemene reserve van de VRZL te putten. In de bestuursrapportage 2023 van Stein wordt met bovengenoemd bedrag rekening gehouden.

Begroting 2024 VRZL

In de begroting 2024 van de VRZL is rekening gehouden met inflatiecijfers zoals opgenomen in hun kadernota. Deze is gebaseerd op de cijfers van het Centraal PlanBureau (CPB) van september 2022. In Stein was bij het opstellen van de begroting 2023 ook reeds rekening gehouden met een hoger indexpercentage cf. kadernota van de gemeente Stein.

Op basis van deze nieuwe begroting van de VRZL wordt met onderstaande bijstellingen (ophogingen) nog rekening gehouden bij het opstellen van de kadernota 2024.

2024	2025	2026	2027
10.034	26.435	48.097	53.091

Autonome ontwikkelingen 2023

Het principeakkoord dat met de vakbonden gesloten is inzake een nieuwe CAO heeft ertoe geleid dat er een loonstijging is afgesproken van circa 10%. Bij het opstellen van de begroting VRZL 2023 is slechts een loonkostenstijging verwerkt van 2,8%. Dit zorgt voor een structurele extra bijdrage van € 70.755.

Op basis van de verwachte energiekosten 2023 en inschatting van het prijsindexcijfer 2023 is de verwachting dat de stijging van de energiekosten niet op te vangen is zonder aanvullende middelen. Voor Stein wordt rekening gehouden met een extra incidentele bijdrage voor 2023 van € 45.928. In de bestuursrapportage 2023 van Stein wordt met bovengenoemde bedragen rekening gehouden. Op basis van de indexcijfers van het Centraal PlanBureau van september 2023 zal zoals gebruikelijk de definitieve indexering worden vastgesteld en verrekend met de deelnemende gemeenten.

Bijdrage aan strategische toekomstvisie 2018-2022:

Met het vaststellen van voorliggende stukken door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt bijgedragen aan kernwaarde 1 uit de strategische toekomstvisie: sociale en vitale kernen, waar door burgers en ondernemers veilig kan worden geleefd en gewerkt.

Relevante beschikbare achtergrondinformatie

1. Aanbiedingsbrief jaarrekening en begroting VRZL en MCC
2. Jaarbericht 2022 veiligheidsregio Zuid-Limburg (ter informatie)
3. Concept jaardocument 2022 veiligheidsregio Zuid-Limburg (voor zienswijze)
4. Concept begroting 2024 veiligheidsregio Zuid-Limburg (voor zienswijze)
5. Jaardocument MCC 2022 (ter informatie)
6. Toelichting jaardocument MCC 2022 (ter informatie)
7. Begroting 2024 MCC (ter informatie)

Burgemeester en Wethouders,

de Secretaris,

de Burgemeester,

ValidSigned door Ingrid van Kempen
op 06-06-2023

ValidSigned door Marion Leurs-Mordang
op 06-06-2023

